

2.2. Цени

2.2.1. Цени на растителна продукция

2.2.1.1. Изкупни цени на зърнени култури и цени на едро и дребно на брашно и хляб

Пшеница

Хлебна пшеница

Средната цена на хлебната пшеница за маркетинговата 2003/04 е 299 лв./тон е 90% по-висока в сравнение с цената от предходната 2002/03 пазарна година. Причина за голямото увеличение на цените през сезон 2003/04 бе намаленото производство на пшеница от реколта '2003, както и по-високите цени на международните пазари, особено в страните от Черноморския регион и Европа.

С деблокирането на пшеница от Държавния резерв и въведеното нулево мито за внос на брашно цените се успокоиха и отбелязаха постепенно намаление, достигайки 320 лв./тон в края на маркетинговата година (юни 2004 г.).

Таблица II. 41.

Изкупни цени на хлебна пшеница за периода 2002/03 - 2004/05 г.

	Мярка	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	Средна цена
2004/2005 г.	лв./тон	160	155	157	158	158	158	159	166	167	166	157	145	159
	щ.д./тон	100	96	98	101	105	108	107	110	113	110	102	90	103
2003/2004 г.	лв./тон	195	239	254	261	296	346	348	341	335	326	324	320	299
	щ.д./тон	113	136	146	156	177	217	225	220	210	200	199	199	182
2002/2003 г.	лв./тон	132	130	136	147	151	153	155	157	162	176	190	200	157
	щ.д./тон	67	65	68	74	77	80	84	86	90	98	113	119	84

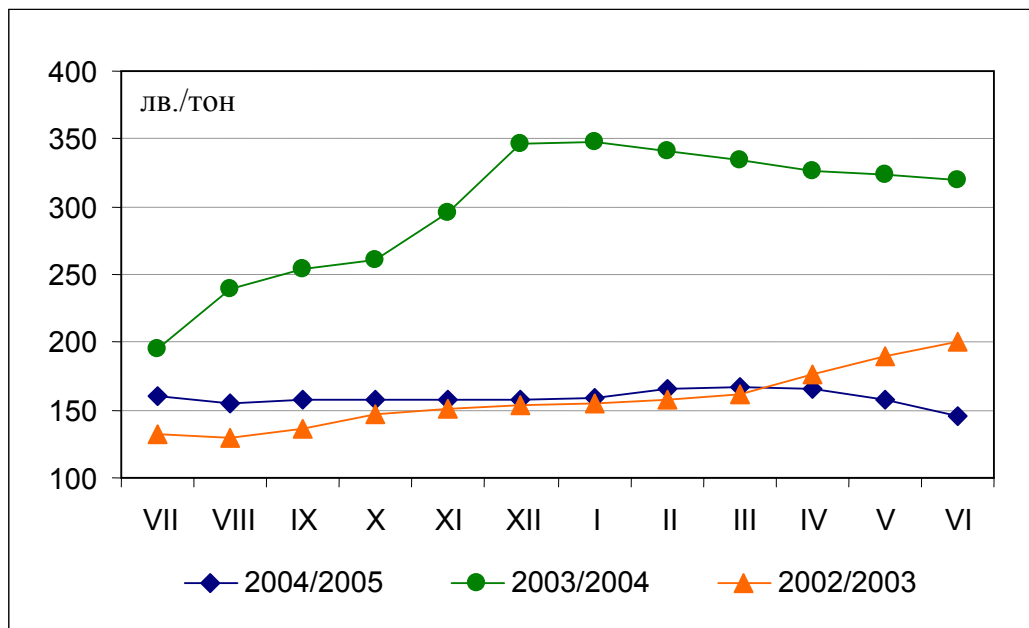
Източник: САПИ ООД

Изкупната кампания на реколта '2004 от пшеница стартира при двойно по-ниско ценово равнище спрямо цената в края на сезон 2003/04 – 160 лв./тон през юли 2004 г. Тази цена е с около 18% по-ниска от равнището през юли 2003 г.

От август 2004 г., по данни на "САПИ" ООД, цените на хлебната пшеница в по-голямата част на страната се установиха между 150 лв./тон и 160 лв./тон (средно 155 лв./тон). През септември 2004 г. започна попълването на Държавния резерв с пшеница от новата реколта, което задържа и дори леко повиши цените в някои региони, но в рамките на 150 – 160 лв./тон. През последното тримесечие на 2004 г. пшеницата се търгуваше при средна цена от 158 лв./тон. За януари 2005 г. бе отчетено близко равнище от 159 лв./тон, а през февруари средната изкупна цена се повиши до 166 лв./тон.

Очакванията за добро производство на пшеница, реколта '2005 понижи изкупните цени на хлебната пшеница в края на маркетинговата 2004/05 година до 145 лв./тон.

Фигура II
Изкупни цени на хлебна пшеница за периода 2002/03 - 2004/05 г.

Фуражна пшеница

През 2003/04 фуражната пшеница се реализираше на цени в интервала между 176 - 327 лв./тон. Тези равнища значително надвишаваха цените през 2002/03, като през определени месеци липсваше достатъчно предлагане на фуражно зърно на пазара.

Таблица II.42.

Изкупни на фуражна пшеница за периода 2002/03 - 2004/05 г.

	Мярка	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	Средна цена
2004/2005 г.	лв./тон	132	132	136	137	136	138	140	143	143	144	138	130	137
	щ.д./тон	83	82	85	87	90	94	94	95	96	95	89	81	89
2003/2004 г.	лв./тон	176	205	223	-	-	-	-	-	300	308	327	-	257
	щ.д./тон	102	117	128	-	-	-	-	-	188	189	201	-	154
2002/2003 г.	лв./тон	121	115	115	121	125	128	130	131	145	157	180	197	139
	щ.д./тон	61	58	58	61	64	67	71	72	80	87	107	118	74

Източник: "САПИ" ООД

По данни на "САПИ" ООД, изкупната цена на фуражната пшеница в началото на 2004/05 (м. юли 2004 г.) бе 132 лв./тон, а през следващите месеци леко се покачи до 137 лв./тон (м. октомври). До края на 2004 г. цените се задържаха на нива от 136-138 лв./тон. От началото на 2005 г. се наблюдава леко покачване на изкупната цена на фуражна пшеница до средно 144 лв./тон през м.април 2005 г., след което до края на пазарната 2004/05 година равнището ѝ се понижи до 130 лв./тон.

Брашно и хляб

Високите цени на пшеницата през 2003/04 намериха отражение върху цените на брашното и хляба.

В началото на сезона цените на едро на брашно "тип 500" стартираха от равнище 374 лв./тон (юли 2003 г.), след което започнаха движението си нагоре, следвайки покачването в цените на хлебното зърно. През декември 2003 г. те достигнаха най-високото си равнище за 2003/04 – средно 670 лв./тон брашно. По данни на "САПИ" ООД, в някои градове (Плевен, Ловеч, Враца и София) цената достигна 700 лв./тон.

След въвеждането на нулева ставка при внос на пшеничено брашно от 1 януари 2004 г. до 30 юни 2004 г. (ПМС №289/05.12.2003 г., отменено в края на месец май 2004 г. преди изтичане на срока.) започна плавно намаление на цените на брашното.

Сезон 2003/04 приключи при цена от 578 лв./тон (юни 2004 г.).

В началото на маркетинговата 2004/05 година средната цена на едро на брашно "тип 500" бе 447 лв./тон (юли 2004 г.). Спрямо същия месец на предходния сезон тя е по-висока с 28% (резултат от преработката на пшеница от старата реколта). През следващите месеци цените се понижиха до равнища, по-ниски спрямо тези през 2003/04 и 2001/02 маркетингови години.

По данни на "САПИ" ООД, през месеците от август до декември 2004 г. брашното "тип 500" се търгуваше по цени от 343 лв./тон до 391 лв./тон - нива, близки до цените през 2002/03, когато реколтата беше добра. От началото на 2005 г. средната цена на едро на брашно "тип 500" отбеляза намаляваща тенденция, достигайки до 306 лв./тон през м.юни.

Таблица II.43.

Цени на едро и дребно на брашно и хляб за периода 2002/03 - 2004/05 г.

	Мярка	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	Средна цена
2004/05														
I. Брашно														
1. Брашно тип 500														
- цена на едро	лв./тон	477	391	362	354	351	343	340	334	331	321	315	306	352
- цена на дребно	лв./кг	0,80	0,71	0,64	0,58	0,58	0,57	0,57	0,56	0,54	0,53	0,52	0,51	0,59
1. Брашно тип 700														
- цена на едро	лв./тон	444	360	335	329	325	316	314	311	310	296	287	280	326
II. Хляб														
1.Хляб "Стара Загора"														
- цена на едро	лв./кг	0,78	0,74	0,72	0,69	0,69	0,7	0,7	0,7	0,7	0,70	0,7	0,7	0,71
- цена на дребно	лв./кг	0,86	0,83	0,81	0,77	0,77	0,78	0,78	0,78	0,78	0,78	0,77	0,77	0,79
2.Хляб "Добруджа"														
- цена на едро	лв./кг	0,72	0,69	0,66	0,63	0,63	0,63	0,64	0,64	0,64	0,63	0,63	0,63	0,65
- цена на дребно	лв./кг	0,79	0,77	0,74	0,71	0,70	0,71	0,71	0,71	0,71	0,70	0,70	0,69	0,72
2003/2004														
I. Брашно														
1. Брашно тип 500														
- цена на едро	лв./тон	374	439	471	495	582	670	649	625	605	589	586	578	555
- цена на дребно	лв./кг	0,55	0,59	0,62	0,65	0,70	0,85	0,86	0,85	0,82	0,81	0,81	0,81	0,74
1. Брашно тип 700														
- цена на едро	лв./тон	334	405	439	458	546	643	620	597	580	568	565	554	526

II. Хляб														
1.Хляб "Стара Загора"														
- цена на едро	лв./кг	0,66	0,70	0,72	0,72	0,78	0,89	0,89	0,87	0,85	0,84	0,82	0,82	0,80
- цена на дребно	лв./кг	0,73	0,78	0,81	0,82	0,87	0,98	0,96	0,95	0,94	0,93	0,92	0,91	0,88
2.Хляб "Добруджа"														
- цена на едро	лв./кг	0,60	0,63	0,65	0,65	0,70	0,81	0,80	0,79	0,77	0,76	0,75	0,75	0,72
- цена на дребно	лв./кг	0,67	0,70	0,73	0,73	0,78	0,89	0,87	0,86	0,85	0,84	0,82	0,82	0,80
2002/2003														
I. Брашно														
1. Брашно тип 500														
- цена на едро	лв./тон	367	345	344	338	330	327	328	327	328	335	347	361	340
- цена на дребно	лв./кг	0,58	0,57	0,55	0,55	0,54	0,53	0,53	0,53	0,53	0,52	0,52	0,53	0,54
2. Брашно тип 700														
- цена на едро	лв./тон	336	313	308	304	296	295	297	298	299	303	313	320	307
II. Хляб														
1.Хляб "Стара Загора"														
- цена на едро	лв./кг	0,66	0,66	0,66	0,66	0,65	0,64	0,64	0,62	0,64	0,64	0,65	0,66	0,65
- цена на дребно	лв./кг	0,73	0,73	0,73	0,73	0,72	0,72	0,71	0,69	0,72	0,72	0,72	0,73	0,72
2.Хляб "Добруджа"														
- цена на едро	лв./кг	0,60	0,60	0,60	0,60	0,59	0,58	0,58	0,56	0,59	0,59	0,58	0,59	0,59
- цена на дребно	лв./кг	0,66	0,66	0,66	0,66	0,65	0,65	0,65	0,63	0,66	0,66	0,65	0,66	0,65

Източник: "САПИ" ООД

Бял хляб "Стара Загора"

Маркетинговата 2003/04 се характеризираше с високи ценови равнища на пазара на хляб спрямо предходните два сезона. По данни на "САПИ" ООД, цените на дребно на белия хляб "Стара Загора" се движеха между 0,73 лв./кг и 0,98 лв./кг. През първите шест месеца те следваха нарастващата тенденция при цените на едро на брашното, в следствие на увеличените изкупните цени на пшеницата. С предприемането на различни мерки за успокояване пазара на зърно, през втората половина на 2003/04 цените на белия хляб постепенно намаляха от средно 0,98 лв./кг през декември 2003 г. до средно 0,91 лв./кг през юни 2004 г.

През първите 3 месеца на маркетинговата 2004/05 цените на дребно на белия хляб запазиха по-високи нива спрямо същите месеци на предходната пазарна година, но в последствие отбелязваха постепенно намаление. По данни на "САПИ" ООД, цената на дребно на килограм бял хляб през юли 2004 г.е била средно 0,86 лв., през август - 0,83 лв. и 0,81 лв. за септември. До края на 2004/05 г. цените на дребно на белия хляб "Стара Загора" се стабилизираха около 0,77 – 0,78 лв./кг.

Хляб "Добруджа"

Средногодишните цени на едро и дребно на хляб "Добруджа" през маркетинговата 2003/04 са съответно 0,72 лв./тон и 0,80 лв./тон. През 2004/05, следвайки тенденцията на намаление в цените на брашното, те отбелязаха по-ниски равнища – средно 0,65 лв./кг за цена на едро и 0,72 лв./кг на дребно.

Царевица

Високото предлагане на царевица през маркетинговата 2004/05 година допринесе за формиране на най-ниските за последните 10 години изкупни цени на царевица.

За разлика от предходните години, когато цената ѝ се движеше с 20-30 лв./т над тази на фуражния ечемик и фуражната пшеница, през сезон 2004/05 тя надвишава с 10-15 лв./т тази на фуражния ечемик и почти се изравни с тази на фуражната пшеница.

През първия месец от маркетинговата 2004/05 година (м. септември 2004 г.) се предлагаха основно количества от стара реколта, като цената се движеше около 240-250 лв./т в района на Русе, Разград, Силистра и Търговище и около 230-235 лв./тон в района на Пазарджик. В края на месеца на пазара се появиха първите количества от новата реколта на значително по-ниска цена - 150 лв./тон.

Таблица II.44.

Изкупни цени на царевица за периода 2001/02-2004/05 години

	Мярка	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII
2004/05	лв./тон	225	154	146	143	143	144	151	149	151	151		
	щ.д./тон	141	98	97	98	96	96	102	99	98	94		
2003/04	лв./тон	210	218	243	269	275	283	285	290	303	310	308	283
	щ.д./тон	120	130	145	169	177	183	179	178	186	192	190	176
2002/03	лв./тон	203	177	169	166	173	173	181	188	197	206	212	223
	щ.д./тон	102	89	85	86	94	95	100	104	117	123	123	128
2001/02	лв./тон	226	211	208	197	197	204	207	207	204	201	201	199
	щ.д./тон	106	98	95	90	89	91	93	93	96	98	102	100

Източник: САПИ

През следващия месец, с повишаване на предлагането, изкупната цена намаля до средно 154 лв./т. По данни на САПИ ООД, през м. ноември и декември 2004 г. в някои райони на страната (Варна, Велико Търново, Добрич, Ловеч, Плевен) са реализирани количества на цена от около 115-130 лв./тон. През същите два месеца, на най-висока цена се е предлагала царевица в района на Хасково (180-190 лв./т), Стара Загора (170-180 лв./т), Пловдив (160-170 лв./т) и други.

От средата на м. октомври 2004 г. до края на м. февруари 2005 г. средната изкупна цена се стабилизира около равнище от 140-145 лв./тон. От началото на м. март се наблюдава слабо повишение на цената до около 149-152 лв./тон, отразявайки натрупаните вече разходи за съхранение. През следващите три месеца изкупната цена се задържа около това ниво.

Ечемик

Като резултат от високото предлагане на зърно от реколта `2004 в страната, през първата половина на маркетинговата 2004/05 година бяха достигнати най-ниските за последните десет години цени на фуражен ечемик. Тази култура се изкупуваше на цени с около 5-10 лв. по-ниски от тези на рекордно голямата реколта `2002.

Първите количества от нова реколта се появиха на пазара през втората половина на м. юни 2004 г., като цената, на която се предлагаха (150-165 лв./т) бе значително по-ниска от тази на стара реколта. С масовото навлизане на реколта `2004 на пазара, цената започна да се движи надолу, като средната за м. юли беше 125 лв./т. През следващите три месеца (август, септември и октомври) цената се стабилизира около 116-118 лв./т.

Под влияние на високата активност по износа от началото на маркетинговата 2004/05 година, в резултат на продължаващото силно международно търсене на фуражен ечемик, от средата на м. ноември 2004 г., изкупната цена, макар и с бавни темпове, започна да се покачва.

Допълнително влияние за увеличение на цените оказа нашествието на полските гризачи, чиято популация нарасна многократно, в резултат на топлото и влажно време до края на м. декември 2004 г.

Изкупната цена запази посоката си на движение до средата на м. март 2005 г., когато бе отчетено най-високото за маркетинговата година равнище на изкупната цена-145 лв./т. (към 16 -23 март 2005 г.).

Таблица II.45.

Изкупни цени на фуражен ечемик за периода 2001/02-2004/05 години

	Мярка	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI
2004/05	лв./тон	125	116	118	117	121	126	129	140	144	143	139	133
	щ.д./тон	78	72	74	75	80	86	87	93	97	95	90	83
2003/04	лв./тон	170	203	210	222	247	260	270	-	295	306	310	223
	щ.д./тон	99	116	120	133	148	163	174	-	185	187	190	138
2002/03	лв./тон	125	121	123	127	128	134	135	137	150	168	179	200
	щ.д./тон	63	61	62	64	66	70	73	76	83	93	107	119
2001/02	лв./тон	161	163	165	163	166	167	167	168	170	168	166	165
	щ.д./тон	71	75	77	76	75	76	75	75	76	76	78	80

Източник: САПИ

От края на м. март, въпреки натрупаните вече разходи за съхранение, като резултат от намаленото търсене за износ, в комбинация с все още значителните наличности от зърно, цената пое посока надолу. Средно седмично равнището ѝ намаляваше с около 2 лв./т. Маркетинговата година приключи при средна за страната цена от 133 лв./т.

Ориз

По данни на Съюза на оризопроизводителите, изкупната цена на арпата от реколта 2004 се движеше в интервала 380 – 420 лв./тон. За предходните три реколти тя беше на равнища около 400 лв./т с ДДС.

Очакваната изкупна цена на оризовата арпа от реколта `2005 е 400 лв./тон.

Таблица II.46.

Цени на дребно на ориз през 2001/02 – 2004/05 г.

	Мярка	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII
2004/05	лв./кг	1,07	1,08	1,08	1,08	1,07	1,05	1,05	1,04	1,03	1,04	1,06	1,08
2003/04	лв./кг	1,05	1,05	1,04	1,04	1,05	1,05	1,05	1,05	1,05	1,05	1,06	1,06
2002/03	лв./кг	1,06	1,07	1,07	1,06	1,07	1,06	1,07	1,07	1,06	1,06	1,06	1,05
2001/02	лв./кг	1,07	1,07	1,06	1,07	1,06	1,04	1,03	1,04	1,04	1,04	1,05	1,05

Източник: "САПИ"ООД

По данни на САПИ, цените на дребно на ориз през 2004/05 г. се движат в интервала 1,03 – 1,08 лв./кг. През първите четири месеца на настоящия сезон 2004/05 те отбелязаха известно увеличение спрямо 2001/02 и 2003/04 година. Цената на дребно на килограм ориз през септември 2004 г. бе 1,07 лв., а през следващите три месеца поддържаше 1,08 лв. От началото на 2005 г. до м.май бе отчетена тенденция на леко понижение на цената на дребно на ориза, дължаща се на повишено предлагане и необходимостта от реализация на натрупаните количества преди появата на новата реколта.

През май 2005 г. средномесечната цена на дребно на ориз спадна до равнище от 1,03 лв./кг, с 4% по-малко спрямо началото на сезона. През юни бе отчетена средно месечна цена от 1,04 лв./кг, а в края на маркетинговата година килограм ориз се продаваше на дребно за 1,08 лв.

2.2.1.2. Цени на слънчоглед и слънчогледово масло

Слънчоглед

Изкупуването на слънчогледа традиционно е най-активно в първите два-три месеца след прибирането на реколтата както от страна на маслопреработвателните предприятия, с цел подсигуряване на необходимата суровина, така и от страна на износителите, които се стремят да експортират за кратък период от време по-големи количества, избягвайки натрупване на разходи по съхранение на продукцията.

Средната изкупна цена на маслодайния слънчоглед през пазарната 2003/04 г. е 367 лв./тон – с около 7% по-ниска спрямо тази през 2002/03 г.

Таблица II.47..

Изкупни цени на маслодаен слънчоглед през 2002/2003 - 2004/2005 г.

	Мярка	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	средно
2004/2005	лв./т	332	358	377	386	391	399	399	400	398	390	-	-	383
	щ.д./т	207	229	250	264	262	265	269	265	258	243	-	-	251
2003/2004	лв./т	329	352	392	393	367	-	-	-	-	-	-	-	367
	щ.д./т	188	210	234	246	237	-	-	-	-	-	-	-	223
2002/2003	лв./т	361	384	395	403	400	399	404	406	408	-	-	-	396
	щ.д./т	181	193	202	209	217	202	223	225	242	-	-	-	210

Източник: "САПИ" ООД

През предходните два сезона се наблюдава тенденция за стартиране на изкупната кампания на маслодаен слънчоглед при нива от 320 -360 лв./тон, нарастване на цените към м. декември, последвано от застой и постепенно понижение през оставащите месеци до края на съответната стопанска година.

През 2004/05 година кампанията по изкупуване на маслодайния слънчоглед от реколтата '2004 започна на ниво от 332 лв./тон, което бе малко над цената, при която стартира стопанската 2003/04 г. В условията на изострена конкуренция между маслопреработватели и износители, през следващите месеци цените нарастваха непрекъснато. По данни на "САПИ" ООД, през м. октомври 2004 г. средната изкупна цена на маслодайния слънчоглед бе 358 лв./тон, през м. ноември - 377 лв./тон и декември - 386 лв./тон.

Нарастването на цените на маслодайния слънчоглед продължи и през първите месеци на 2005 г. като резултат от засиленото експортно търсене на суровината. Основни фактори, определящи тази тенденция, бяха засиленото търсене на слънчоглед за Турция и недостатъчният обем на предлагания за износ слънчоглед от Русия и Украйна, както и от почти всички страни на ЕС (с изключение на Унгария и Испания, където реколтите бяха по-големи от очакванията).

През следващите месеци изкупните цени продължиха плавно да се покачват, като най-високото им ниво беше достигнато през м. април 2005 г. – 400 лв./тон. От м. май 2005 г. се наблюдава тенденция на понижение, която се запази до края на маркетинговата година (м. август 2005).

Достигнатите равнища на изкупните цени през маркетинговата 2004/05 година позволиха селскостопанските производители да покрият разходите си по отглеждане на слънчогледа и да формират известна печалба.

Слънчогледово масло

Средната цена на дребно на слънчогледовото масло през пазарната 2003/04 е 1,83 лв./л – със 7% по-ниска спрямо предходната маркетингова година.

Таблица II.48.

Цени на дребно на слънчогледово масло през 2002/2003- 2004/2005 г.

	Мярка	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	Средна цена
2004/2005	лв./л	1,78	1,74	1,73	1,72	1,73	1,73	1,72	1,68	1,67	1,67	1,70	1,76	1,72
2003/2004	лв./л	1,94	1,86	1,80	1,82	1,83	1,83	1,81	1,81	1,81	1,81	1,81	1,81	1,83
2002/2003	лв./л	2,05	1,97	1,91	1,92	1,95	2,02	1,96	1,96	1,95	1,95	1,95	1,95	1,96

Източник: "САПИ" ООД

Стопанската година 2004/05 стартира при цени на дребно на слънчогледово масло от 1,78 лв./л, които се понижиха до 1,74 лв./л в началото на м. октомври 2004 г. През периода ноември 2004 г. - март 2005 г. цените се задържаха на стабилни нива от 1,72-1,73 лв./л, а от м. април 2005 г. се наблюдава тенденция на намаление, като през месеците май и юни бяха регистрирани средни цени от 1,67 лв./л.

Тъй като основните количества слънчоглед бяха изкупени на цени от 320-360 лв./тон, до края на маркетинговата 2004/05 година себестойността на слънчогледовото масло се формира на база на тези цени на суровината и продажните цени на слънчогледово масло не претърпяха съществена промяна.

Прави впечатление, че цените на слънчогледовото масло не следват наблюдаваната тенденция на увеличение на изкупните цени на слънчогледа. Това се обяснява с търсенето на слънчоглед в по-голяма степен за износ, отколкото за преработка. В допълнение е и фактът, че производителите на масло се стремят да закупят необходимите им за цялата стопанска година количества в началото на изкупната кампания, когато цените на слънчогледа са все още относително ниски.

Цените на дребно на слънчогледово олио от реколта '2005 ще се определят от вътрешните изкупни цени на слънчогледа и от международните цени на растителните масла. Може да се очаква през стопанската 2005/2006 г да се запазят нивата от сезон 2004/05 .

2.2.1.3. Цени на тютюн

Суровият тютюн се договаря и изкупува по минималните изкупни цени по типове, произходи и класи, които ежегодно се определят от Министерския съвет.

С цел повишаване конкурентоспособността на българските тютюни на международните пазари и в съответствие с Националната стратегия за развитие на тютюнопроизводството в България за периода 2003 – 2007 г. Министерският съвет провежда политика на задържане растежа на минималните изкупни цени, като нарасналите производствени разходи се компенсират чрез размера на предоставената на тютюнопроизводителите парична премия. Това е причината минималните изкупни цени за реколта 2005 г., да са на нивото на цените за реколта 2004 г.

Минималните изкупни цени на суров тютюн за реколта 2005 г. са на равнището на тези за реколта 2002 г.

Таблица II.49.
Минимални изкупни цени на тютюн 2004 – 2005 г.

Типове и произходи	2004 г.			2005 г.		
	I класа лв./кг	II класа лв./кг	III класа лв./кг	I класа лв./кг	II класа лв./кг	III класа лв./кг
I. Ориенталски тютюн						
Джебел	7.33	5.60	2.28	7.33	5.60	2.28
Неврокоп	5.78	4.01	1.77	5.78	4.01	1.77
Дупница	5.68	3.69	1.77	5.68	3.69	1.77
Мелник	5.47	3.76	1.77	5.47	3.76	1.77
Устина	5.38	3.71	1.77	5.38	3.71	1.77
Харманли	5.51	3.77	1.77	5.51	3.77	1.77
Крумовград	6.72	4.26	1.77	6.72	4.26	1.77
Източен Балкан	5.63	3.97	1.77	5.63	3.97	1.77
Тополовград	5.51	3.77	1.77	5.51	3.77	1.77
Северна България	4.12	2.83	1.77	4.12	2.83	1.77
Свиленград	5.69	3.97	1.77	5.69	3.97	1.77
Средногорска яка	5.38	3.78	1.77	5.38	3.78	1.77
II. Едрolistни тютюни						
Виржиния	3.93	2.57	1.10	3.93	2.57	1.10
Бърлей	3.00	1.97	1.22	3.00	1.97	1.22

Източник: Фонд "Тютюн"

Средните изкупни цени на суров тютюн по типове и произходи се формират на база минималните изкупни цени и качествено състояние на дадената реколта.

Таблица II.50.
Средни изкупни цени на тютюн за периода 2002 г. – 2004 г.

Типове и произходи	Средни изкупни цени			Верижен индекс на изменение на средната изкупна цена	
	Реколта 2002 г.	Реколта 2003 г.	Реколта 2004 г.	Реколта 2003 година	Реколта 2004 година
1	2	3	4	5	6
I. ОРИЕНТАЛСКИ	3,12	3,92	3,58	25,64	-8,67
ДЖЕБЕЛ	4,40	5,18	5,08	17,73	-1,93
НЕВРОКОП	3,26	4,06	3,64	24,54	-10,34
ДУПНИЦА	2,82	3,42	3,35	21,28	-2,05
МЕЛНИК	2,67	3,07	3,15	14,98	2,61
УСТИНА	2,41	3,30	3,01	36,93	-8,79
ХАРМАНЛИ	2,54	3,27	2,75	28,74	-15,90
КРУМОВГРАД	3,38	4,22	3,90	24,85	-7,58

ИЗТ.БАЛКАН	3,30	3,58	3,42	8,48	-4,47
ТОПОЛОВГРАД	2,57	3,16	3,06	22,96	-3,16
СЕВ.БЪЛГАРИЯ	2,04	2,17	1,99	6,37	-8,29
СВИЛЕНГРАД	2,42	3,18	3,12	31,40	-1,89
СРЕДНОГОР.ЯКА	2,31	3,45	3,09	49,35	-10,43
II. ЕДРОЛИСТНИ					
ВИРЖИНИЯ	2,38	2,68	2,79	12,61	4,10
БЪРЛЕЙ	1,90	1,93	1,96	1,58	1,55

Източник: Фонд "Тютюн"

За посочения по горе период върху размера на средните изкупни цени оказва влияние единствено качествената характеристика на дадената реколта. При еднакво равнище на минималните изкупни цени за трите реколти е различна средната изкупна цена по типове и произходи.

Верижният индекс за реколта 2003 г. показва нарастване, както за трите типа суров тютюн, така също и за всички произходи на тип "Ориенталски". Това се дължи на по-добрата в качествено отношение реколта 2003 г., спрямо реколта 2002 г.

Качествената характеристика на реколта 2004 г. за тип "Ориенталски" за всички произходи е влошена спрямо реколта 2003 г., в резултат на което верижният индекс е отрицателен - 8,67 %.

Всяка година производствените разходи – материални и трудови за производството на 1 кг. суров тютюн нарастват, което е резултат на увеличаване на цените на материалите, горивата и ел. енергията при запазване на минималните изкупни цени. Правителството компенсира част от увеличените производствени разходи, чрез предоставянето на тютюнопроизводителите на парична премия, съгласно чл. 18а, ал. 1 и 2 от ЗТТИ.

Таблица II51.

Субсидирана цена на производител, реколта 2004 г.

(лв./кг)

Типове и произходи	I класа				II класа				III класа			
	Минимална изкупна цена		Премия	Цена с премия	Минимална изкупна цена		Премия	Цена с премия	Минимална изкупна цена		Премия	Цена с премия
		В т.ч. целева парична подкрепа				В т.ч. целева парична подкрепа				В т.ч. целева парична подкрепа		
I. ОРИЕНТАЛСКИ	6,43	1,71	3,03	9,46	4,11	0,87	2,28	6,39	1,78	0,58	1,73	3,51
ДЖЕБЕЛ	7,33	2,00	3,00	10,33	5,60	1,50	2,25	7,85	2,28	0,50	1,70	3,98
НЕВРОКОП	5,78	2,40	3,00	8,78	4,01	1,50	2,25	6,26	1,77	0,50	1,70	3,47
ДУПНИЦА	5,68	1,50	3,00	8,68	3,69	1,00	2,25	5,94	1,77	0,45	1,70	3,47
МЕЛНИК	5,47	1,50	3,00	8,47	3,76	1,00	2,25	6,01	1,77	0,45	1,70	3,47
УСТИНА	5,38	1,50	3,00	8,38	3,71	1,00	2,25	5,96	1,77	0,45	1,70	3,47
ХАРМАНЛИ	5,51	1,50	3,00	8,51	3,77	1,00	2,25	6,02	1,77	0,45	1,70	3,47
КРУМОВГРАД	6,72	1,50	3,00	9,72	4,26	0,50	2,25	6,51	1,77	0,50	1,70	3,47
ИЗТ.БАЛКАН	5,63	1,50	3,00	8,63	3,97	1,00	2,25	6,22	1,77	0,45	1,70	3,47

ТОПОЛОВГРАД	5,51	1,50	3,00	8,51	3,77	1,00	2,25	6,02	1,77	0,85	1,70	3,47
СЕВ.БЪЛГАРИЯ	4,12	2,00	3,30	7,42	2,83	1,40	2,55	5,38	1,77	0,45	2,00	3,77
СВИЛЕНГРАД	5,69	1,50	3,10	8,79	3,97	1,00	2,35	6,32	1,77	0,45	1,80	3,57
СРЕДНОГОР.ЯКА	5,38	1,50	3,10	8,48	3,78	1,00	2,35	6,13	1,77	0,45	1,80	3,57
II. ЕДРОЛИСТНИ												
ВИРЖИНИЯ	3,93	0,55	2,40	6,33	2,57	0,50	1,95	4,52	1,10	0,40	1,40	2,50
БЪРЛЕЙ	3,00	0,90	3,30	6,30	1,97	0,50	2,55	4,52	1,22	0,30	2,00	3,22

Източник: Фонд "Тютюн"

Субсидираната цена на производител за реколта 2004 г., спрямо реколта 2003 г. бележи нарастване за тип "Ориенталски" и тип "Бърлей" за всички произходи и класи. За тип "Виржиния" субсидираната цена почти няма изменение. Това е резултат на увеличението размер на паричната премия предоставена на тютюнопроизводителите за произведен и изкупен 1 кг. суров тютюн.

При запазване минималните изкупни цени на тютюн за реколта 2004 г. спрямо реколта 2003 г. относителният дял на премията в субсидираната цена е променен, както следва:

- за тип "Ориенталски" тютюн – за I класа нарастване с 2,68 % , за II класа с 3,17 % и за III класа с 3,07 %;
- за тип "Бърлей" – за I класа нарастване с 3,23 %, за II класа с 2,56 % и за III класа с 2,51 %;
- за тип "Виржиния" – относителният дял на премията почти не е променен

Таблица II.52.

Крайна реализационна цена на производител на база средната изкупна цена и предоставената премия на тютюнопроизводител през 2003 и 2004 г.

(лв./кг)

Типове и произходи	Крайна цена за произв. реколта 2003 г.	В т.ч.:		Крайна цена за произв. реколта 2004 г.	В т.ч.:		% на изменение на 2004 г. спрямо 2003 г.
		Средна изкупна цена 2003 г.	Премия за 2003 г.		Средна изкупна цена 2004 г.	Премия за 2004 г.	
I. ОРИЕНТАЛСКИ	5,93	3,92	2,01	5,76	3,58	2,18	-2,87
ДЖЕБЕЛ	7,39	5,18	2,21	7,36	5,08	2,28	-0,41
НЕВРОКОП	6,13	4,06	2,07	5,84	3,64	2,20	-4,73
ДУПНИЦА	5,36	3,42	1,94	5,52	3,35	2,17	2,99
МЕЛНИК	5,01	3,07	1,94	5,25	3,15	2,10	4,79
УСТИНА	5,21	3,30	1,91	5,07	3,01	2,06	-2,69
ХАРМАНЛИ	5,16	3,27	1,89	4,73	2,75	1,98	-8,33
КРУМОВГРАД	6,23	4,22	2,01	6,10	3,90	2,20	-2,09
ИЗТ.БАЛКАН	5,51	3,58	1,93	5,56	3,42	2,14	0,91
ТОПОЛОВГРАД	5,12	3,16	1,96	5,13	3,06	2,07	0,20
СЕВ.БЪЛГАРИЯ	4,11	2,17	1,94	4,11	1,99	2,12	0,00
СВИЛЕНГРАД	5,11	3,18	1,93	5,27	3,12	2,15	3,13
СРЕДНОГОР.ЯКА	5,39	3,45	1,94	5,27	3,09	2,18	-2,23
II. ЕДРОЛИСТНИ							
ВИРЖИНИЯ	4,67	2,68	1,99	4,80	2,79	2,01	2,78
БЪРЛЕЙ	4,18	1,93	2,25	4,50	1,96	2,54	7,66

Източник: Фонд "Тютюн"

Измененията в крайната реализационна цена на производител за 1 кг. суров тютюн за реколта 2004 г. е резултат на промените в средната изкупна цена и размера на премията по типове, произходи и класи, както следва:

- тип “Ориенталския” - намаление с 2,87 %, което е компенсиран резултат от намалената средна изкупна цена и увеличения размер на паричната премия за всички произходи и класи;
- тип “Виржиния” - увеличение с 2,78 %, резултат на увеличена средна изкупна цена и незначително увеличения размер на паричната премия;
- тип “Бърлей” - увеличение с 7,66 %, резултат на незначително увеличена средната изкупна цена и голямото увеличение размера на паричната премия .

2.2.1.4. Цени на зеленчуци и плодове

Картофи

По данни на САПИ, средногодишната цена на едро на картофи за 2004 г. е 0,44 лв./кг – с 15,4% по-ниска спрямо предходната година. Основните фактори за намаление на цените са по-добрата организация на производството на ранни и средно ранни картофи, увеличеното предлагане от местно производство, както и вносът на по-ниски цени.

В рамките на 2004 г., цените на картофи следваха характерната сезонност на производството и вложените разходи за съхранение. Най-високи нива са отчетени през първите пет месеца на годината - между 0,48 и 0,53 лв./кг на едро и 0,64-0,67 лв./кг на дребно, което е свързано с натрупване на разходите за съхранение и намаляване на предлаганите количества. През м. май и юни на пазара се предлагаха предимно ранни картофи от местно производство, като цените се задържаха сравнително високи. С масовото излизане на новата реколта `2004 на пазара, последва намаление до 0,37-0,38 лв./кг на едро и 0,50-0,51 лв./кг на дребно и задържане на това ниво до м. ноември. През м. декември е регистрирано леко повишение на цените (с 2-3 ст./кг).

Таблица II.53.

Цени на картофи през 2003 и 2004 г.

	Ср. за 2003	2004												Ср. за 2004	Изменение 2004/2003
		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII		
Цени на едро, лв./кг	0,52	0,53	0,52	0,50	0,48	0,50	0,44	0,40	0,38	0,37	0,37	0,37	0,40	0,44	-15,4%
Цени на дребно, лв./кг	0,61	0,67	0,67	0,66	0,66	0,64	0,59	0,51	0,50	0,51	0,51	0,51	0,53	0,58	-4,9%

Източник: САПИ ООД

Таблица II.54.

Цени на картофи през първото шестмесечие на 2005 г.

	Средно за I-VI. 2004 г.	2005 г.						Средно за I-VI. 2005 г.	Изменение I-VI. 2005/2004
		I	II	III	IV	V	VI		
Цени на едро, лв./кг	0,50	0,42	0,44	0,45	0,46	0,47	0,46	0,45	-10,0%

Цени на дребно, лв./кг	0,65	0,55	0,56	0,56	0,57	0,59	0,57	0,57	-12,3%
------------------------	------	------	------	------	------	------	------	------	--------

Източник: САПИ ООД

Започналото от м. декември увеличение на цените на картофи продължи и през първото полугодие на 2005 г., с натрупване на разходите за съхранение. Като цяло, обаче, от началото на 2005 г. цените на картофи се движат под нивата отпреди една година. Средната цена на едро за първите шест месеца на годината е 0,45 лв./кг, с 10% по-малко спрямо същия период на 2004 г. Това се обяснява с по-голямото предлагане в резултат от добрата реколта `2004 г.

През следващите месеци се очаква намаление на цените на картофи, поради прибирането на новата реколта. Прогнозира се, обаче, те да бъдат по-високи от тези, отчетени през второто полугодие на 2004 г., тъй като се очаква производството от картофи да бъде малко под нивото от предходната година.

Зрял кромид лук

Средната цена на едро на зрял кромид лук за 2004 г. е 0,66 лв./кг, с 3,1% повече спрямо предходната година. По-значително увеличение е регистрирано при средногодишната цена на дребно – с 15,2% до 0,91 лв./кг.

Като цяло, през 2004 г. се наблюдава тенденция на намаление на цените на кромид лук – от средно 0,96 лв./кг на едро и 1,19 лв./кг на дребно за м. януари до средно 0,40 лв./кг на едро и 0,68 лв./кг на дребно за м. декември. През първите пет месеца на годината, когато на пазара се предлагаше лук от реколта `2003 (вкл. от внос), намалението бе постепенно, като цените се задържаха на високи нива. С излизане на новата реколта цените спаднаха рязко до средно 0,51 лв./кг на едро и 0,77 лв./кг на дребно за м. юли. До края на годината последва постепенно понижение, по-значително при цените на едро.

Таблица II.55.

Цени на зрял кромид лук през 2003 и 2004 г.

	Ср. за 2003	2004												Ср. за 2004	Изменение 2004/2003
		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII		
Цени на едро, лв./кг	0,64	0,96	0,94	0,90	0,89	0,83	0,60	0,51	0,49	0,48	0,47	0,45	0,40	0,66	+3,1%
Цени на дребно, лв./кг	0,79	1,19	1,18	1,12	1,12	1,09	0,92	0,77	0,71	0,73	0,71	0,69	0,68	0,91	+15,2%

Източник: САПИ ООД

Таблица II.56.

Цени на зрял кромид лук през първото шестмесечие на 2005 г.

	Средно за I-VI. 2004 г.	2005 г.						Средно за I-VI. 2005 г.	Изменение I-VI. 2005/2004
		I	II	III	IV	V	VI		
Цени на едро, лв./кг	0,85	0,44	0,45	0,43	0,41	0,44	0,46	0,44	-48,2%
Цени на дребно, лв./кг	1,10	0,68	0,64	0,63	0,61	0,63	0,66	0,64	-41,8%

Източник: САПИ ООД

През първото шестмесечие на 2005 г. цените на зрял кромид лук бяха сравнително стабилни, като се движеха около нивата от края на 2004 г. Средната цена на едро за първото

полугодие е 0,44 лв./кг, а тази на дребно – 0,66 лв./кг. Спрямо същия период на 2004 г. те са намалели съответно с 48 и с 42%.

Домати

През 2004 г. цените на домати следваха сезонния характер на производството, но се движеха на нива, по-високи от тези отпреди една година.

Средногодишните цени на едро и на дребно на домати са 1,59 лв./кг и 1,95 лв./кг, съответно с 22,3 и 26,6% по-високи спрямо 2003 г. Основни фактори за това увеличение са въведените от 2004 г. по-високи мита при внос на домати в периода април-юни с цел защита на българското оранжерийно и ранно полско производство и по-слабата реколта `2004.

През първото тримесечие, когато на пазара се предлагаха оранжерийни домати изключително от внос, се наблюдава постепенно увеличение на цените от 1,69 лв./кг до 2,02 лв./кг на едро. Последва рязко увеличение на цените през м. април - до средно 2,54 лв./кг на едро и 2,96 лв./кг на дребно и леко нарастване през м. май, когато са отчетени и най-високите нива за годината. От м. юни, с появата на полските домати от местно производство, цените на едро започнаха постепенно да намаляват и достигнаха до средно 0,71 лв./кг на едро за м. август. В резултат от по-слабата реколта `2004, обаче, тази цена е близо два пъти по-висока спрямо м. август 2003 г. Последва постепенно увеличение на цените до средно 2,10 лв./кг на едро за декември.

През първите четири месеца на 2005 г. цените на домати продължиха да нарастват (до средно 3,12 лв./кг на едро и 3,49 лв./кг на дребно за м. април), като се движеха значително над нивата отпреди една година. Последва намаление през м. май и юни, свързано с излизането на пазара на повече домати от местно производство.

Средните цени за първото полугодие на 2005 г. са 2,28 лв./кг на едро и 2,79 лв./кг на дребно, съответно с 13,4 и с 11,6 % по-високи от тези за същия период на 2004 г.

През втората половина на 2005 г. се очаква цените на домати в страната да се движат на по-високи нива спрямо тези от предходната година. Основание за такава прогноза дава очакваното по-слабо производство, поради щетите, нанесени от природните бедствия (проливни дъждове и градушки).

Таблица II.57.

Цени на домати през 2003 и 2004 г.

	Ср. за 2003	2004												Ср. за 2004	Изменение 2004/2003
		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII		
Цени на едро, лв./кг	1,30	1,69	1,86	2,02	2,54	2,59	1,37	1,02	0,71	0,84	0,92	1,43	2,10	1,59	+22,3%
Цени на дребно, лв./кг	1,54	2,15	2,39	2,72	2,96	3,01	1,75	1,22	0,95	1,08	1,19	1,57	2,44	1,95	+26,6%

Източник: САПИ ООД

Таблица II.58.

Цени на домати през първото шестмесечие на 2005 г.

	Средно за I-VI. 2004 г.	2005 г.						Средно за I-VI. 2005 г.	Изменение I-VI. 2005/2004
		I	II	III	IV	V	VI		

Цени на едро, лв./кг	2,01	2,16	2,19	2,33	3,12	2,45	1,41	2,28	+13,4%
Цени на дребно, лв./кг	2,50	2,85	2,74	2,86	3,49	2,96	1,81	2,79	+11,6%

Източник: САПИ ООД

Главесто зеле

Средната цена на едро на зеле за 2004 г. е 0,26 лв./кг, което представлява намаление с 50,9% спрямо предходната година. Средногодишната цена на дребно е 0,38 лв./кг, с 44,1% по-ниска спрямо 2003 г.

В рамките на годината, цената на едро варира от 0,16 до 0,42 лв./кг, а цената на дребно – от 0,24 до 0,64 лв./кг. И при двете цени е регистрирано постепенно нарастване от началото на годината до м. април/май; рязко намаление с излизане на пазара на първото зеле от местно производство през м. юни; продължаващо понижаване до м. август, когато е най-масовото предлагане; последващо леко покачване и стабилизиране до края на годината.

Таблица II.59.

Цени на зеле през 2003 и 2004 г.

	Ср. за 2003	2004												Ср. за 2004	Изменение 2004/2003
		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII		
Цени на едро, лв./кг	0,53	0,27	0,29	0,34	0,42	0,41	0,26	0,20	0,16	0,18	0,19	0,18	0,21	0,26	-50,9%
Цени на дребно, лв./кг	0,68	0,40	0,42	0,48	0,60	0,64	0,37	0,30	0,27	0,30	0,31	0,24	0,28	0,38	-44,1%

Източник: САПИ ООД

Таблица II.60.

Цени на зеле през първото полугодие на 2005 г.

	Средно за I-VI. 2004 г.	2005 г.						Средно за I-VI. 2005 г.	Изменение I-VI. 2005/2004
		I	II	III	IV	V	VI		
Цени на едро, лв./кг	0,33	0,32	0,47	0,75	0,81	0,97	0,40	0,62	+87,9%
Цени на дребно, лв./кг	0,49	0,46	0,59	0,93	1,05	1,25	0,56	0,81	+65,3%

Източник: САПИ ООД

През първото полугодие на 2005 г. се наблюдава тенденция на движение на цените на зеле, сходна с тази за същия период на 2004 г., но на значително по-високи нива.

От началото на 2005 г. до м. май е регистрирано постепенно увеличение на цените на зеле – от 0,32 до 0,97 лв./кг на едро и от 0,46 до 1,25 лв./кг на дребно. През м. юни е отчетен рязък спад на цените до 0,40 лв./кг на едро и 0,56 лв./кг на дребно (с над 55% спрямо предходния месец). Определящ фактор за това намаление е появата на пазара на ранни сортове главесто зеле, главно от местно производство.

Средните цени на зеле за първото шестмесечие на 2005 г. са 0,62 лв./кг на едро и 0,81 лв./кг на дребно. В сравнение със същия период на 2004 г. те са се увеличили съответно с 87,9 и с 65,3%.

До края на 2005 г. се очаква цените на зелето да продължат да се движат над нивата от предходната година.

Ябълки

Средногодишната цена на едро на ябълки за 2004 г. е 1,39 лв./кг, с 1% по-висока спрямо 2003 г. Малко по-голямо е увеличението при средногодишната цена на дребно – с 3% до 1,57 лв./кг.

От началото на годината до м. юли цените на ябълки нараснаха от 1,27 лв./кг до 1,82 лв./кг на едро и от 1,32 лв./кг до 2,35 лв./кг на дребно. Това увеличение се дължи на намаляване на предлагането, поради изчерпване на количествата от стара реколта, и покачване на цените на външните пазари (през този период предлагането в страната е основно от внос). От м. август до м. октомври, с постепенното навлизане на пазара на ябълките от нова реколта, последва намаление на цените. През последните два месеца на годината е регистрирано леко увеличение.

Таблица II.61.

Цени на ябълки през 2003 и 2004 г.

	Ср. за 2003	2004												Ср. за 2004	Изменение 2004/2003
		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII		
Цени на едро, лв./кг	1,38	1,27	1,26	1,21	1,32	1,54	1,68	1,82	1,58	1,35	1,16	1,22	1,27	1,39	+0,7%
Цени на дребно, лв./кг	1,53	1,32	1,40	1,46	1,51	1,61	1,94	2,35	1,77	1,50	1,32	1,31	1,39	1,57	+2,6%

Източник: САПИ ООД

Таблица II.62.

Цени на ябълки през първото полугодие на 2005 г.

	Средно за I-VI. 2004 г.	2005 г.						Средно за I-VI. 2005 г.	Изменение I-VI. 2005/2004
		I	II	III	IV	V	VI		
Цени на едро, лв./кг	1,38	1,33	1,55	1,47	1,50	1,66	1,86	1,56	+13,0%
Цени на дребно, лв./кг	1,54	1,48	1,61	1,64	1,73	1,88	2,07	1,74	+13,0%

Източник: САПИ ООД

Подобно на 2004 г., през първото полугодие на 2005 г. се наблюдава тенденция на увеличение на цените на ябълки в страната, по-ясно изразена през второто тримесечие, поради изчерпване на количествата от стара реколта и увеличение на цените по вноса.

Като цяло, през първото полугодие на 2005 г. цените на ябълки се движеха над нивата отпреди една година. Средните цени на едро и на дребно за периода са съответно 1,56 лв./кг и 1,74 лв./кг, като в сравнение със същия период на 2004 г. и двете са нараснали с 13%.

2.2.2. Цени на продукти от животински произход

Цени на телешко месо

В рамките на 2004 г. цените по веригата на реализация на телешко месо следваха сходна тенденция, а именно: стабилност през първите пет месеца и постепенно леко покачване от м. юни до края на годината. Основен фактор за увеличение на цените в края на годината бе намаляване на предлагането на пазара.

Средната изкупна цена на телета за годината е 1,63 лв./кг живо тегло, с 1,9% по-висока спрямо предходната година. Средногодишните цени на едро и на дребно на телешко месо също са се увеличили - с между 2,3 и 4,9%.

Таблица II.63.

Цени на телешко месо в България през 2004 г., сравнени с 2003 г.

	ср. за 2003	2004												ср. за 2004	Измене ние 2004/2003
		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII		
Изкупни цени, лв./кг живо тегло															
телета	1,60	1,60	1,59	1,58	1,59	1,59	1,62	1,63	1,64	1,65	1,67	1,71	1,73	1,63	+1,9%
Цени на едро, лв./кг															
телешко трупно	4,26	4,28	4,28	4,25	4,24	4,25	4,36	4,36	4,32	4,34	4,38	4,55	4,71	4,36	+2,3%
телешко шол	5,85	5,84	5,88	5,86	5,92	5,94	6,04	6,10	6,11	6,22	6,36	6,57	6,80	6,14	+4,9%
Цени на дребно, лв./кг															
телешко с кости	5,00	4,99	5,00	5,00	5,04	5,05	5,13	5,14	5,16	5,18	5,23	5,33	5,47	5,14	+2,9%
телешко шол	6,33	6,44	6,43	6,43	6,45	6,45	6,55	6,58	6,59	6,65	6,74	6,89	7,00	6,60	+4,3%

Източник: САПИ

Тенденцията на покачване на цените на телешко месо, започнала в края на 2004 г. продължи и през първото полугодие на 2005 г.

Така, за първите шест месеца на годината средната изкупна цена на телета (1,81 лв./кг живо тегло) е нараснала с 13,1% спрямо същия период на 2004 г. При цените на едро увеличението е с 11,2% за телешко трупно и с 14,9% за телешко шол. Малко по-слабо изразено е увеличението при цените на дребно – с 9,7% за телешко с кости и с 9,3% за телешко шол.

Таблица II.64.

Цени на телешко месо през първото полугодие на 2005 г., сравнени с 2004 г.

	Средно за I-VI. 2004 г.	2005 г.						Средно за I-VI. 2005 г.	I-VI. 2005/2004 измен.
		I	II	III	IV	V	VI		
Изкупни цени, лв./кг ж. т.									
телета	1,60	1,73	1,73	1,80	1,87	1,86	1,87	1,81	+13,1%
Цени на едро, лв./кг									
телешко трупно	4,28	4,72	4,73	4,76	4,77	4,77	4,78	4,76	+11,2%
телешко шол	5,91	6,71	6,66	6,74	6,78	6,93	6,94	6,79	+14,9%
Цени на дребно, лв./кг									
телешко с кости	5,04	5,48	5,49	5,51	5,54	5,58	5,59	5,53	+9,7%
телешко шол	6,46	7,00	6,96	7,01	7,12	7,11	7,13	7,06	+9,3%

Източник: САПИ

Цени на пилешко месо

През 2004 г. цените на замразени пилета в страната бяха относително стабилни, като варираха от 2,92 до 3,11 лв./кг на едро и от 3,29 до 3,47 лв./кг на дребно. Средногодишната цена

на едро на замразени пилета е 3,04 лв./кг, а тази на дребно – 3,38 лв./кг. В сравнение с 2003 г., те са се увеличили съответно с 10,1 и 10,5%.

След увеличението в края на 2003 г., през първите четири месеца на 2004 г. бе регистрирано леко понижение на цените на пилешко месо. Въпреки това, те бяха над нивата отпреди една година (с изкл. на м. април), основно поради по-високите цени на фуражите. За периода от май до август последва постепенно увеличение на цените, подкрепено от засиленото търсене във връзка с туристическия сезон. От м. септември до края на годината се наблюдава стабилизиране на цените на пилешко месо.

Таблица II.65.

Цени на пилешко месо през 2004 г., сравнени с 2003 г.

	Ср. за 2003	2004												Ср. за 2004	Изменение 2004/2003
		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII		
Цени на едро на замразени пилета, лв./кг	2,76	3,08	3,01	2,94	2,92	2,99	3,03	3,07	3,10	3,09	3,09	3,10	3,11	3,04	+10,1%
Цени на дребно на замразени пилета, лв./кг	3,06	3,41	3,35	3,30	3,24	3,29	3,36	3,40	3,42	3,45	3,42	3,43	3,47	3,38	+10,5%

Източник: САПИ

От началото на 2005 г. цените на пилешко месо в страната се движат около нивата отпреди една година. Средните цени на едро и на дребно на замразени пилета за първото шестмесечие на 2005 г. са съответно 2,98 лв./кг и 3,35 лв./кг, като спрямо същия период на 2004 г. цената на едро е намаляла с 0,7%, а тази на дребно се е увеличила с 0,6%.

Наблюдава се тенденция на движение, подобна на тази от първото полугодие на 2004 г. – намаление от началото на годината до м. май и увеличение през м. юни, с навлизане в туристическия сезон. До края на 2005 г. цените на пилешко месо ще зависят от цените на комбинираните фуражи, които формират основна част от разходите за производство.

Таблица II.66.

Цени на пилешко месо през първото полугодие на 2005 г., сравнени с 2004 г.

	Средно за I-VI. 2004 г.	2005 г.						Средно за I-VI м. 2005 г.	Изменение I-VI м. 2005/2004
		I	II	III	IV	V	VI		
Цени на едро на замразени пилета, лв./кг	3,00	3,11	3,05	2,94	2,88	2,87	3,03	2,98	-0,7%
Цени на дребно на замразени пилета, лв./кг	3,33	3,47	3,43	3,35	3,30	3,25	3,32	3,35	+0,6%

Източник: САПИ

Цени на свинско месо

От началото на 2004 г. до средата на м. май цените на свинско месо в страната бяха относително стабилни. От втората половина на м. май до края на годината бе регистрирано постепенно покачване на цените.

По данни на САПИ, средната изкупна цена на угоени прасета за 2004 г. е 2,09 лв./кг живо тегло, с 32,3% повече спрямо средното за 2003 г. Основни фактори, повлияли за това увеличение са: по-високи цени на фуражите през маркетинговата 2003/04 г.; по-високи цени на свинско месо на международните пазари в комбинация с по-ограничени възможности за внос с намалено мито и намалено предлагане от местно производство. През летните месеци растежът на цените на свинско месо бе допълнително стимулиран от силния туристически сезон.

Средногодишните цени на едро и на дребно на свинско месо също са се увеличили спрямо предходната година, но по-слабо - с между 11 и 18%. Това се обяснява с факта, че при формиране на цените на едро и на дребно, освен изкупната цена, участват и други фактори, които са останали стабилни или са се увеличили в по-малка степен (като разходи за заплати, транспорт, съхранение и др.).

Така, през 2004 г. се наблюдава промяна в съотношенията по веригата на реализация на свинско месо, като делът на изкупната цена в цените на едро и на дребно се е увеличил с по около 8 пункта. Средно за 2004 г., изкупната цена на угоени прасета в кланично тегло (при рандеман 65%) представлява 75,6% от цената на едро на свинско драно; 54,9% от цената на едро на свински бут и 52% от цената на дребно на свински бут.

Таблица II.67.

Цени на свинско месо в България през 2004 г., сравнени с 2003 г.

	ср. за 2003	2004												ср. за 2004	Изменение 2004/2003
		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII		
<i>Изкупни цени, лв./кг ж. т.</i>															
прасета угоени	1,58	1,72	1,70	1,68	1,71	1,77	1,96	1,99	2,18	2,36	2,51	2,70	2,83	2,09	+32,3%
свине майки	1,23	1,27	1,25	1,23	1,25	1,30	1,44	1,49	1,61	1,83	1,93	2,10	2,23	1,58	+28,5%
Цени на едро, лв./кг															
свинско драно	3,60	3,67	3,67	3,64	3,63	3,69	4,04	4,09	4,37	4,80	4,94	5,18	5,38	4,26	+18,3%
свинско бут	5,25	5,25	5,30	5,27	5,26	5,36	5,55	5,57	5,90	6,34	6,56	6,87	7,19	5,87	+11,8%
Цени на дребно, лв./кг															
свинско бут	5,59	5,60	5,61	5,56	5,58	5,62	5,83	5,91	6,18	6,66	6,84	7,23	7,66	6,19	+10,7%

Източник: САПИ

През първото полугодие на 2005 г. се наблюдава тенденция на постепенно понижение на цените по веригата на реализация на свинско месо. Основни фактори за това са по-ниските цени на фуражите в резултат от добрата зърнена реколта `2004 и увеличение на предлагането на свинско месо.

Като цяло, обаче, цените остават значително над нивата отпреди една година. Средната изкупна цена на угоени прасета за първото шестмесечие на 2005 г. е 2,45 лв./кг живо тегло, с 39,2% повече в сравнение със същия период на 2004 г. Спрямо първото полугодие на

предходната година, средните цени на едро и на дребно на свинско месо са нараснали с между 28 и 38%.

До края на годината и в началото на 2006 г. цените на свинско месо в страната ще зависят от тенденциите на международните пазари и от зърнената реколта 2005, която ще е определящ фактор за цените на фуражите през пазарната 2005/06 година.

Таблица II.68.

Цени на свинско месо през първото полугодие на 2005 г., сравнени с 2004 г.

	Средно за I-VI. 2004 г.	2005 г.						Средно за I-VI. 2005 г.	I-VI. 2005/2004 измен.
		I	II	III	IV	V	VI		
Изкупни цени, лв./кг ж. т.									
прасета угоени	1,76	2,81	2,70	2,57	2,32	2,16	2,12	2,45	+39,2%
свине майки	1,29	2,23	2,20	2,13	1,89	1,77	1,76	2,00	+55,0%
Цени на едро, лв./кг									
свинско драно	3,72	5,37	5,33	5,26	5,08	4,94	4,81	5,13	+37,9%
свинско бут	5,33	7,19	7,09	6,99	6,74	6,56	6,43	6,83	+28,1%
Цени на дребно, лв./кг									
свинско бут	5,63	7,58	7,50	7,42	7,22	7,04	6,84	7,27	+29,1%

Източник: САПИ

Цени на краве мляко и млечни продукти

През 2004 г. изкупните цени на краве мляко в страната се движеха над нивата от предходната 2003 г. Традиционно, по-високи изкупни цени бяха регистрирани в началото и края на годината (между 0,40 и 0,45 лв./л), а по-ниски – през летните месеци, когато разходите за производство намаляват, тъй като животните се изхранват чрез паша (около 0,31 – 0,32 лв./л).

Таблица II.69.

Цени на краве мляко и млечни продукти през 2004 г., сравнени с 2003 г.

	ср. за 2003	2004												ср. за 2004	Измене ние 2004/ 2003
		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII		
Изкупни цени															
мляко краве лв./л	0,31	0,44	0,45	0,44	0,40	0,35	0,32	0,31	0,31	0,34	0,37	0,41	0,42	0,38	+22,6%
Цени на едро															
мляко прясно, лв./л	0,78	0,80	0,81	0,80	0,80	0,79	0,78	0,77	0,78	0,78	0,79	0,80	0,82	0,79	+1,7%
мляко кисело, лв./бр.	0,46	0,47	0,47	0,47	0,46	0,46	0,46	0,46	0,46	0,46	0,46	0,47	0,47	0,46	+0,9%
сирене краве, лв./кг	2,90	3,37	3,41	3,33	3,13	2,83	2,70	2,98	3,28	3,35	3,40	3,40	3,46	3,22	+11,0%
кашкавал Витоша, лв./кг	5,50	6,92	7,08	6,96	6,62	6,15	5,66	5,63	5,89	6,13	6,29	6,56	6,78	6,39	+16,2%
Цени на дребно															
мляко прясно, лв./л	0,89	0,90	0,91	0,90	0,90	0,90	0,89	0,88	0,89	0,89	0,90	0,91	0,91	0,90	+0,9%

мляко кисело, лв./бр.	0,52	0,53	0,53	0,53	0,52	0,52	0,52	0,51	0,51	0,51	0,52	0,52	0,52	0,52	+0,0%
сирене краве, лв./кг	3,29	3,85	3,88	3,83	3,59	3,29	3,13	3,40	3,71	3,75	3,80	3,85	3,90	3,67	+11,4%
кашкавал Витоша, лв./кг	6,19	7,70	7,82	7,75	7,16	6,91	6,41	6,35	6,63	6,76	6,94	7,19	7,34	7,08	+14,4%

Източник: САПИ

Средната изкупна цена на краве мляко за годината е 0,38 лв./л, с 22,7% по-висока спрямо средното за 2003 г. Това увеличение се дължи на по-високите цени на фуражите през 2004 г. (до прибиране на новата реколта), както и на факта, че в началото на 2003 г. цените на краве мляко се задържаха на ниски за сезона нива (средно 0,29 лв./л).

Въпреки по-високите изкупни цени, в рамките на 2004 г. цените на едро и на дребно на краве мляко останаха сравнително стабилни, като се движеха малко над нивата отпреди една година. Средно за годината те са 0,79 лв./л и 0,90 лв./л, съответно с 1,7% и 0,9% по-високи спрямо 2003 г.

Следвайки тенденцията при изкупната цена на краве мляко, през 2004 г. цените на краве сирене и кашкавал „Витоша” бяха съществено по-високи спрямо предходната година. Средната цена на едро на краве сирене за годината е 3,22 лв./кг, а на дребно – 3,67 лв./кг, като в сравнение с 2003 г. са нараснали с по 11%. По-голямо е увеличението при средногодишните цени на кашкавал „Витоша” – с 16,2% на едро и с 14,4% на дребно.

През първото полугодие на 2005 г. цените на краве мляко се движеха малко над нивата отпреди една година.

Средната изкупна цена на краве мляко за първите шест месеца на годината е 0,41 лв./л, което е с 0,01 лв./л или с 2,5% повече спрямо аналогичния период на 2004 г. Малко по-голямо е увеличението за периода при цените на едро и на дребно на краве мляко – съответно с 5 и с 4,4%. Това е обяснимо, като се има предвид, че през 2004 г. те останаха стабилни, въпреки по-високите изкупни цени.

През първото шестмесечие на 2005 г. са наблюдава тенденция на постепенно понижаване на цените на краве сирене и кашкавал „Витоша”. Като цяло, обаче, цените на краве сирене остават малко по-високи спрямо първото полугодие на предходната година. Средните цени на едро и на дребно на краве сирене за първите шест месеца на 2005 г. са 3,42 лв./кг и 3,82 лв./кг, съответно с 9,3 и 6,1% повече в сравнение със същия период на 2004 г. При цените на кашкавал „Витоша” увеличението за периода е незначително – с 0,6% на едро и с 0,7% на дребно.

Таблица II.70.

Цени на краве мляко и млечни продукти през първото полугодие на 2005 г., сравнени с 2004 г.

	Средно за I-VI. 2004 г.	2005 г.						Средно за I-VI. 2005 г.	I-VI. 2005/2004 измен.
		I	II	III	IV	V	VI		
Изкупни цени									
мляко краве лв./л	0,40	0,45	0,46	0,44	0,40	0,36	0,33	0,41	+2,5%
Цени на едро									
мляко прясно лв./л	0,80	0,84	0,85	0,85	0,84	0,84	0,83	0,84	+5,0%
мляко кисело лв./бр.	0,47	0,47	0,47	0,47	0,47	0,47	0,47	0,47	0,0%
сирене краве лв./кг	3,13	3,56	3,57	3,52	3,40	3,28	3,16	3,42	+9,3%
кашкавал Витоша лв/кг	6,57	6,80	6,81	6,76	6,59	6,45	6,24	6,61	+0,6%

Цени на дребно									
мляко прясно лв./л	0,90	0,94	0,95	0,95	0,94	0,94	0,93	0,94	+4,4%
мляко кисело лв./бр.	0,53	0,53	0,53	0,53	0,53	0,53	0,53	0,53	0,0%
сирене краве лв./кг	3,60	3,94	3,97	3,94	3,80	3,68	3,60	3,82	+6,1%
кашкавал Витоша лв./кг	7,29	7,55	7,54	7,49	7,35	7,18	6,92	7,34	+0,7%

Източник: САПИ

Цени на яйца

Средногодишните цени на яйца за 2004 г. са 0,138 лв./бр. на едро и 0,16 лв./бр. на дребно, съответно със 7,8 и 6,7% по-високи спрямо предходната година. По-високи цени са регистрирани в началото и края на годината, а по-ниски – през летните месеци, когато предлагането традиционно се увеличава.

След наблюдаваното в края на 2003 г. рязко увеличение на цените в резултат от по-високите цени на фуражите, от началото на 2004 г. последва стабилизиране на пазара на яйца в страната. Основен фактор за това бе реализираният значителен внос на яйца на ниски цени. Въпреки това, цените продължиха да се движат над нивата отпреди една година до м. септември. Добрата зърнена реколта 2004 доведе до намаляване цените на фуражите и, за разлика от 2003 г., през последното тримесечие на 2004 г. цените на яйца останаха стабилни, като се движеха около нивата от началото на годината.

Таблица II.71.

Цени на яйца през 2004 г., сравнени с 2003 г.

	Ср. за 2003	2004												Ср. за 2004	Изменение 2004/2003
		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII		
Цени на едро, лв./бр.	0,128	0,145	0,142	0,149	0,153	0,131	0,116	0,109	0,122	0,147	0,150	0,148	0,149	0,138	+7,8%
Цени на дребно, лв./бр.	0,15	0,17	0,163	0,17	0,17	0,15	0,14	0,13	0,14	0,17	0,17	0,17	0,17	0,16	+6,7%
Цена на дребно /цена на едро	1,17	1,17	1,15	1,14	1,11	1,15	1,21	1,19	1,15	1,16	1,13	1,15	1,14	1,16	

Източник: САПИ

През първите шест месеца на 2005 г. цените на яйца варират между 0,120-0,144 лв./бр. на едро и 0,15-0,17 лв./бр. на дребно. Спрямо същия период на 2004 г., средната цена на едро е намаляла с 5%, а тази на дребно се е запазила на същото ниво.

Таблица II.72.

Цени на яйца през първото шестмесечие на 2005 г., сравнени с 2004 г.

	Средно за I-VI. 2004 г.	2005 г.						Средно за I-VI. 2005 г.	I-VI. 2005/2004 измен.
		I	II	III	IV	V	VI		
Цени на едро, лв./бр.	0,139	0,144	0,131	0,120	0,136	0,14	0,121	0,132	-5,0%
Цени на дребно, лв./бр.	0,16	0,17	0,16	0,15	0,16	0,16	0,15	0,16	0,0%

Източник: САПИ